

هەلبژاردنی پارێزگاکان دەتوانی کۆتایی بە قەیرانی کوردوستان بێنی

حسین سەعیدی

لەکۆبوونەوەی سەرۆکی هەرم، دەگەڵ لایەنە سیاسییەکاندا، "بارزانی تەئیکیدی لەمە کردووە که پێویستە پەلە بکری لە هەلبژاردنی ئه‌نجومەنی پارێزگاکان و لەمە زیاتر دوا نەخری."

بارزانی داوای کرد که "هەر کێشەیهک لەسەر دامەزراندنی کۆمسیۆنی هەرمی کوردوستان و یاسای هەلبژاردنەکان به تەواقی و دوور لە بەرژەوێندی حیزبی چارەسەر بکری."

سەرۆکی هەرم ئەوهشی نەشاردووە که "ئەم ئەزمەیی کوردوستان بوو تە کەڵەبەریک بۆ نەیارانی کورد که زەفەری پێ بەرن."

سەردانی سەرۆکی هەرم بۆ خانەقین و گەرمیان و سلێمانی و کۆبوونەوەی دەگەڵ ئەحزابی سیاسی به تائیهت کۆبوونەوەی دەگەڵ گۆران ئەوه دەگەینی که سەرۆکی هەرم گەیشتوو تە ئەوه قەناعەتە که به جیددی چارەسەری وەزەمە بکری، ئەمە له خۆیدا گەیشتینیکی پێرۆزه و دەبی به پیرییهوه بچین .

پرسیار ئەوهیه چ سازوکاری بکری و ئەرکی هەموو لایەنەکان چۆن دەست نیشان بکری بۆ ئەوهی ئەم هەولانە سەرکەوتوو بن و کوردوستان لەم قیرانە رزگاری بی و بچیتە قونایگی تازەوه .

دەسپێکی ئەم حەرهکەتە دەبی ئەوه بی کوردوستان نەگەڕێندرتەوه بۆ پیش ۱۷ شوبات، کوردوستان له ۱۷ شوبات بهولوه دەبی توێزی خستنی و کوردوستانیکی تازە هاتبیتە ئاراه ، گۆرینی ئەم سايکۆلۆژییه بەتائیهت له لایەن دەسه‌لاتەوه و قەبوولی ئەوهی که ناتوانن هەلسووکهوتی پیش ۱۷ شوباتیان ئیدامه بدن، ئیجگار گرنگه بۆ گەیشتن به پلاتفۆرمیکی نەتەوایهتی و دیموکراسی و چاک سازی بنەرتهی .

هیوادارین که کۆبوونەوی ئەم رۆژانەیی سەرۆکی هەرم و بەلێنەکانی بۆ پەلە کردن له هەلبژاردنی ئه‌نجومەنی پارێزگاکان به راست بگەری و هەلبژاردن دەست پێکا ، هەموومان به پەرۆش و به خۆشییهوه چاومرۆانی ئەنجامی هەلبژاردنەکان دەبین. به لām پرسیار ئەوهیه لەم کێشەیهکا کام لا سەرکەوتوو دەبی؟ دەسه‌لات، یا ئۆپۆزسیۆن؟ بۆ وەلامی ئەم پرسیاره دەبی به کورتی چاویک بخشینیین به قورسای و لایەنی به‌هیز و لاوازی هەردوو لادا .

له هەلبژاردنی پێشودا دەسه‌لات، پاره و پارلەمان و ئەرتهش و پۆلیس و مەدیای به تەوای بەدەستهوه بوو ، تەنانەت سەرۆکی کۆمسیۆنی هەلبژاردنەکان سەر به‌خۆیان بوو و دەوری ئۆپۆزسیۆن یا هەر نەبوو و یا زۆر لاواز بوو .

ئەم خۆپزلییهی دەسه‌لات که پێوابی دەکری هەر وەک جاری پیش به زەبری ئەو کەرسانە، باس کرا سەرکەوتوو دەبی و خو گۆرینی نەگەرەکه، دەتوانی بێتە پاشنە ئاشیلی دەسه‌لات .

دەگەڵ ئەوهی که پاش ۱۷ شوبات نه کوردوستان ئەو کوردوستانیه و نه خەلکەکهی دەگەڕێتەوه بۆ پاش ۱۷ شوبات! ئاکاری دەسه‌لات و کوشتاری خەلکی نارازی تا رادهیهکی زۆر وایکردووه که زۆربهی خەلک متمانەیی پێیان نەمینی و به دەسه‌لاتی گەندل و دیکتاتور و دژ به بەرژەوێندی هەژرانی بناسن، ئەمە خالی وەرچەرخانه دژ به دەسه‌لاتی کوردی. ئەو خالانە لایەنی لاوازی دەسه‌لات دەبی له هەلبژاردنەکاندا .

به‌لام لایەنی به‌هیزی دەسه‌لات چیه ، من به پێچەوانەیی زۆر لەبرادەران پێمۆایه لایەنی به‌هیزی دەسه‌لات له هەلبژاردنی ئەمجاره خودی ئۆپۆزسیۆنه که هەتا بلێی سەر لێشیواو و بی برنامیه ، دەگەڵ ئەوهی که ئۆپۆزسیۆنی سی قولی زۆرتر له چیشتی مەجیۆەر دهچێ هه تا به‌ره‌ه‌لستکاریکی جیددی ، له لایکەوه گۆران که له رهوتی یه‌کێتییهوه هاتوه و رابه‌رانی هەموویان سه‌کوولارن ئەگر نالین تا رادهیهک چهپ، دوو لایەنەکهی دیکه دوو حیزبی ئیسلامیین که ئەگەر لەبەر شەرمه گێلاخه نەبی و تەقیه‌ی ئیسلامی نەکن دەکەونه رهوتی نطقاعیده .

راپهرینی ۱۷ شوبات که راپهرینیکی خۆرسک بوو ده‌ریخت که ئۆپۆزسیۆن نهک هەر هاندەر و سازدهری راپهرینه‌که نه‌بوون ، به پێچه‌مانه ئه‌وانیشی تۆشی سه‌رلێشی‌واوی کرد تا رادهیه‌ک یه‌که‌م شه‌م و پاش کوشتاره‌که گۆران به خه‌لکی راپه‌ریو گوت نازاوه گێر .

باشه پرسیار ئه‌وه‌یه ئایا ئۆپۆزسیۆن له هه‌لبژاردنی ئه‌مجاره‌دا براوه ده‌بی؟ به‌ه‌روای من ئه‌م ئۆپۆزسیۆنه‌ی که ئیستا هه‌یه و به‌و پێکاته‌ی ئیستاوه و نه‌بوونی به‌رنامه و پلانی به‌ریوه‌بردنی و لآت پاش گرتنه‌ده‌ستی ده‌سه‌لآت ، قه‌ت ناتوانی سه‌رکه‌وتوو بی و ئالوگۆر له ده‌سه‌لآندا پێک بێنی .

باشه چ که‌ردن ؟

به‌ه‌روای من بۆ رزگار بوونی کوردوستان له‌م قه‌یرانه دوو رێگا ماوه :

پارته ده‌سه‌لآنداره‌کان ده‌بی به‌ کرده‌وه ئه‌و پلان و به‌رنامه‌یه‌ی که بۆ چاکسازی و به‌ه‌رکردنی گه‌نده‌لی و گرتن و سه‌زا دانی به‌کوژانی خه‌لک دانراوه به‌ زووترین کات ده‌بی جی به‌ جی بکه‌ن هه‌تا خه‌لک به‌شێوه‌یه‌کی روون و ئاشکرا ئه‌م گۆرانکارپانه ببینن .

گۆران ده‌بی به‌ بی ئه‌گه‌روئه‌ما واز له هه‌واپه‌یمانی ده‌گه‌ڵ ئیسلامیه‌کان بێنی و به‌رنامه‌یه‌کی سکولار و شه‌فاف بۆ چاکسازی و بۆ پته‌وکردنی دیموکراسی و مافی تاک بخاته به‌رده‌ست خه‌لکی کوردوستان، به‌تایه‌ت جیلی تازه و ژنان و رۆشنبیران و هه‌ژارانی کوردوستان .

پاشنه‌ی ئاشیلی گۆران ئه‌وه ده‌بی گه‌ر پێوابی ، چون له هه‌لبژاردنی پێشوو ۲۵ کورسی هه‌یناوه‌ته‌وه ئه‌مجاره هه‌تمه‌ن زیاتر دینی .

گۆران ده‌بی ئه‌وه بزانی جاری پێشوو گۆران شه‌هبای به‌لاوینی به‌هاری بوو بۆ خه‌لک که به‌لینی به‌هار و رۆشنایی ده‌دا بۆیه زۆریه‌ی گه‌نجان و ژنان و رۆشنبیران و هه‌ژاران ده‌نگیان پێدا ، به‌لام ئه‌مجاره و پاش ۱۷ شوبات هه‌ر ئه‌ونده‌ی که په‌رده له‌سه‌ر بالای ده‌سه‌لآت لادرا هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ش له سه‌ر بالای گۆران لادرا .

به‌ له به‌ر چاوه‌گرتنی ئه‌و راستپانه و ئه‌و ئه‌زمه قورسه‌ی که و لاته‌که‌مانی داگرتوه، باشترین رێگا چاره ئه‌وه‌یه که گۆران و پارتی و یه‌کیه‌تی به‌جیددی دیالوگی نیشتمانی ده‌ست پێکه‌ن و به‌رنامه‌یه‌کی تۆکه‌م بۆ سیاسه‌تی ناوخۆ و سیاسه‌تی ده‌ره‌وه دابڕێژن که به‌ روونی باس له‌ گه‌رفه‌که‌کان بکه‌ن و به‌ شه‌فافی و ئاشکرا باس له‌ چاره‌سه‌ری بکری .

پاش ئه‌علامی ئه‌م به‌رنامه هه‌وبه‌شه هه‌لبژاردن ده‌ست پێکا .

من پێم وایه باشترین ئالترناتیو له‌م کاته هه‌سه‌سه‌دا ئه‌وه‌یه که هه‌واپه‌یمانیه‌کی نیشتمانی له‌ نێوان ئه‌م سه‌ لایه‌نه‌دا پێک به‌هێنری که ده‌یان پرسێ چاره‌سه‌ر نه‌کراوی ناوخۆ و ده‌روه ماوه که چاره سه‌ر بکری ته‌نیا زامنی سه‌رکه‌وتنی نه‌ته‌وه‌یه‌مان له‌م قۆناغه‌دا یه‌که‌گرتنی ئه‌م سه‌ هیزیه .